

سیاست و نظایر آن را ذکر می‌کند و می‌گوید: "در اسلام این وابستگی‌ها که عدم کارایی‌شان را در حل معضلات آنان نشان داده‌اند اعتبار ندارند و تنها ارتباط با خدا به هویتشان معنی می‌دهد." وی می‌افزاید: "آنچه اسلام در زمان ما در سطح افراد انجام می‌دهد، اعطای نوعی "خودشناسی" و "شخصیت و وجدان" است که باعث می‌شود هویت اسلامی شکل گیرد و هر روز تأثیر خود را بر جوامع بیشتر کند."

این کتاب شامل فصول زیر است:

فصل اول - مقدمه؛ فصل دوم - ابعاد بحران تمدنی؛ فصل سوم - تلاشهایی برای غلبه بر بحران تمدنی؛ فصل چهارم - عواقب سیاسی تسبیل تمدنی؛ فصل پنجم - اسلام؛ یک جایگزین نظری و پیشنهاد مغایری از سیستم جهانی؛ فصل ششم - بحران ساختاری و فکری امت؛ آیا ممکن است که یک محور تمدنی جدید ساخت؟؛ فصل هفتم - نظم نوین جهانی به عنوان یک سیستم جهانی و اسلام؛ فصل هشتم - نتیجه‌گیری.

رضا نظرآهاری

کنفرانسی در دسامبر ۱۹۸۹ در اثنای فروپاشی کمونیسم ارائه داده بود.

در این راستا همگرایی اروپایی به عنوان گرایشی از سوی سنت‌گرایی جدید که می‌خواهند تمدن غربی را به عنوان محور هویت اروپایی مطرح کنند، معرفی شده‌است. علاوه بر آن نویسنده عوامل تاریخی و تمدنی را بجای عوامل اقتصادی در روند بررسی درخواست ترکیب برای عضویت کامل در اتحادیه اروپا مؤثر می‌داند و از این مطلب برای اثبات مدعای خود استفاده می‌کند. عقیده داود اوغلو بر آن است که رهبران کشورهای اروپایی که بدنبال تفوق نظریه اروپا محوری و تمدن غربی هستند هرگز اجازه نخواهند داد کشوری اسلامی که از تمدنی مغایر است در جمع آنان حضور یابد. بنابراین نباید انتظار داشت که نوعی همزیستی مسالمت‌آمیز براساس جمع‌گرایی در اروپا شکل گیرد. اندیشه خوش‌باورانه نظم نوین جهانی نیز بنابه همان دلایل فوق‌راه به جایی نخواهد برد و ظهور نیروهای سیاسی که براساس هویت‌های تمدنی شکل گرفته‌اند نقش خود را در روابط آسیا و اروپا ایفا خواهند کرد و به بی‌ثباتی‌هایی منجر خواهند شد.

در بخش نتیجه‌گیری، دکتر داود اوغلو بیشتر به ماهیت تفاوت هویت‌های تمدنی اسلام و غرب اشاره می‌کند. به عنوان مثال وابستگی انسان غربی به مسائلی ثانویه مانند اقتصاد،

دیدگاه‌های بین فرهنگی؛ تقاضا برای اجماع

Human Rights in Cross- Cultural Perspective; A Quest For Consensus, Edited By Abdullahi

Ahmed An-Naim. Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 1996.

جهانی حقوق بشر کنفرانسهای متعددی برگزار شده است. یکی کنفرانسهای بین‌المللی کانادا حقوق بشر است. فکر ساکاتون^۱ در ۱۹۸۹ اصلی کنفرانس چگونگی مشروعیت بخشیدن و کارایی بیشتر معیارهای حقوق بشر با توجه به تنوع فرهنگها بود. در کنار آن برخی سئوالات اساسی وجود داشت از جمله: گستره حمایت و یا مخالفت فرهنگی با معیارهای جهانی حقوق بشر چگونه است؟ تفاوت میان نظریه و عمل به چه نحو می‌باشد؟ و چگونه اعتبار معیارهای حقوق بشر در سطوح ملی و بین‌المللی تقویت می‌گردند و راه‌کارها برای بهبود و اجرای مؤثر آنها چه می‌باشد.

هسته اصلی کتاب حاضر که توسط عبدالله احمدان نعیم ویرایش گردیده است، نظرات اشاره شده در کنفرانس فوق است. نویسندگان مقالات در طرح اولیه خود براساس مشارکت دیگر اعضای کنفرانس تجدید نظر کردند و حاصل، کتاب حاضر شد. این دید وجود داشت که راه حلی برای مشروعیت فرهنگی معیارهای بین‌المللی حقوق بشر توسط تفسیر مجدد و حتی تجدید ساختار در آنها

با اینکه نزدیک به پنجاه سال از تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر در ۱۹۴۸ می‌گذرد، اما بطور وسیع نقض حقوق بشر در اغلب نقاط دنیا وجود دارد. ضمن توجه به دستاوردهای این سالها و با عنایت به تأیید مجدد تعهد جهانی به فکر حقوق بشر، لزوم جستجو برای درک عمیق‌تر علل اختلاف بین نوشته‌های اسناد و اجرای این تمهیدات آنها وجود دارد. این جستجو می‌تواند با توجه به اعتبار معیارهای ملی و بین‌المللی در چارچوب رهیافت‌های مختلف انجام و در جهت بهبود اجرای آنها تقویت گردد.

فکر جهانی بودن اهداف حقوق بشر متضمن یک فرآیند پویا و مستمر برای اجرای موازین حقوق بشر بین‌المللی است، که بطور مستمر توسعه می‌یابد و سازوکارهای جدیدی برای تقویت و اجرای آنها بوجود می‌آورد. البته این دیدگاه از محدودیتهای حقوق بین‌الملل سنتی و اصول فرهنگی ملت‌های مختلف تأثیر می‌پذیرد. دیدگاه‌های متفاوت فرهنگی خواهان اثر بر تعیین اولویتها، چگونگی و توسعه معیارهای واقعی جهانی حقوق بشر و ماهیت سازوکارهای مؤثر بر اجرای آنها می‌باشد.

در زمینه مشروعیت فرهنگی معیارهای

1. Sakatoun

را زمینه‌ای برای نقض حقوق بشر و برائت از اتهام آن می‌دانند. ویراستار اصلی کتاب که خود ارائه‌دهنده نظریه مشروعیت فرهنگی است، پیشنهاد می‌کند که یک رهیافت سازنده برای جستجوی حقیقت و تقویت اعتبار و کارایی معیارهای حقوق بشر باید ارائه گردد. فصول مختلف کتاب حاضر در جستجوی ارائه این رهیافت برای بیان مشروعیت فرهنگی ارزشهای حقوق بشر است. در برخی از جوامع اختلاف اساسی میان معیارهای جاری در حقوق بشر و سنتهای فرهنگی وجود دارد. بنابراین باید مباحث نسبی‌گرایی فرهنگی مورد بررسی قرار گیرد. البته نویسنده می‌گوید که نباید خطر نسبی‌گرایی و یا جهان‌گرایی مطلق را نیز دست کم گرفت. باید چالش میان "نسبی بودن" و "جهانی بودن" ارزشها در نظر گرفته شود و از طرفی همه ادعاهای آنان نباید مورد قبول قرار گیرد. بیشتر از آن باید به یک رهیافت مقتضی برای شناسایی مشکلات فرهنگی جوامع و چگونگی گذر از مرزهای فرهنگی توجه شود. نویسنده نگرشی را پیشنهاد می‌کند که در آن امکان تغییر مجدد معیارهای بین‌المللی توسط گفتمان فرهنگی بوجود آید و گفت‌و شنود فرهنگی به عنوان ابزاری برای تقویت مشروعیت فرهنگی حقوق بشر در نظر گرفته شود. این نگرش واقع‌گرایانه شامل تفسیر و درک ارزشهای فرهنگی است که برای حمایت از برخی معیارهای حقوق بشر لازم است. بطور مثال حمایت کامل از حقوق سیاسی و مدنی

صورت گیرد.

فکر رهیافت مشروعیت فرهنگی حقوق بشر به معنای درک ارزشهای فرهنگی دیگران است و در عمیق‌تر کردن درک ما از علل تفاوت میان نظریه و اعمال حقوق بشر مؤثر است. همچنین درک آن، بطور مشخصی اعتبار و اجرای عملی معیارهای حقوق بشر در سطوح ملی و بین‌المللی تقویت می‌گردد. حقوق بشر در دنیای امروز واقعاً نمی‌تواند بدون درک و توجه به ارزشها آن، درون سنتهای فرهنگی جوامع جهان تبیین گردد. البته قابل ذکر است که اصطلاح فرهنگ در گسترده‌ترین مفهوم خود به عنوان "تبادل تمامی ارزشها، نهادها، اشکال و رفتارها در یک جامعه" بکار گرفته می‌شود. این مفهوم گسترده از فرهنگ، همچنین ایدئولوژی‌ها و رفتارها را نیز در بر می‌گیرد. در این معنا لیبرالیسم و مارکسیسم به عنوان مثال سهمی از تجلی ایدئولوژیکی فرهنگ در جوامع هستند. برخی از محققان و رهبران سیاسی بین‌المللی درباره دستگاه نظارت و اجرای معیارهای حقوق بشر نظراتی ارائه کرده‌اند. به نظر آنان این دستگاهها با فقدان مشروعیت در بسیاری از فرهنگهای سنتی روبرو هستند. البته برخی دیگر نیز عقیده دارند که این معیارها و دستگاهها جهانی هستند. به لحاظ آنکه اکثریت حکومتها در فرآیند تنظیم آنها شرکت کرده‌اند و یا متعاقباً به ابزارهای بین‌المللی مربوط ملحق شده‌اند. این محققان نسبت به خطرات ادعای نسبی بودن فرهنگی معیارهای جهانی هشدار می‌دهند و آن

طریق فرآیندهای ارتباطات بیشتر تشریح و تبیین می‌گردد، نگرش مناسبی برای کاهش فاصله میان نظریه و اجرا است. این رهیافت در جستجوی نفی معیارهای بین‌المللی موجود بشر موجود نیست بلکه دلایلی را برای حفظ و کار با آنها نیز دربردارد. کتاب دارای یک مقدمه و سه بخش است. هرکدام از بخش‌ها نیز دارای فصولی هستند. عنوان بخش اول مسائل کلی رهیافت بین فرهنگی حقوق بشر است. بخش دوم مشکلات و مسائل تفاسیر تبدیل فرهنگی است و بخش سوم به موضوع دیدگاههای منطقه‌ای و بومی حقوق بشر اختصاص دارد. مقدمه و نتیجه‌گیری کتاب از آن ویراستار اصلی کتاب است.

نسرین مصفا

وابسته به سنت لیبرال غرب می‌باشد که ممکن است برای قبول حقوق جمعی و گروهی مانند حق توسعه به عنوان وجهی از حقوق بشر مشکل باشد. در کنار آن ممکن است دیدگاههای مارکسیستی مشکلاتی را در درک حقوق سیاسی و مدنی به عنوان اولویت حقوق داشته باشد. یکی از نقاط مهم ممکن است تعارض میان دیدگاههای فرهنگی سنتی و ابزارهای بین‌المللی حقوق بشر برای درک مقام و حقوق زن وجود داشته باشد.

از آنجایی که فرهنگها بطور مستمر در تغییر و تکامل هم درون خود و همچنین در روابط متقابل با دیگر فرهنگها هستند، بنابراین احتمال تأثیرپذیری آنها در جهت دگرگونی و تکامل آنها توسط گفتمان فرهنگی وجود دارد رهیافت مشروعیت فرهنگی حقوق بشر که از

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

متقاضی محترم! برای اشتراک «مجله سیاست خارجی» (سال یازدهم) حق اشتراک یکساله را به حساب جاری ۴۲۵۲ بانک ملی شعبه انقلاب اسلامی به نام مرکز فروش مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه پرداخت نموده و فیش مذکور را به انضمام برگ اشتراک تکمیل شده به آدرس زیر ارسال فرمایید. این مرکز پس از دریافت فیش بانکی و برگ اشتراک، نسبت به ارسال مجلات اقدام خواهد کرد.

هزینه اشتراک یکساله در تهران ۲۶۰۰۰ ریال
و هزینه اشتراک برای شهرستانها ۲۸۰۰۰ ریال
دفتر مرکزی: تهران، خیابان شهید باهنر، خیابان شهید آقایی
صندوق پستی: ۱۹۳۹۵/۴۷۴۶، تلفن: ۲۵۷۷۰۱۹
دفتر شماره ۱: تهران، خیابان آیت... طالقانی، بعد از تقاطع بهار،
شماره ۵۱۷ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵/۶۳۵۳
تلفن: ۷۵۰۶۱۰۰-۳، ۷۶۸۵۸۲

برگ اشتراک «مجله سیاست خارجی» (چهار شماره)	
نام خانوادگی	نام
نشانی کامل	تلفن
صندوق پستی	
امضاء	

- فیش بانکی و برگ اشتراک را مستقیماً به مرکز فروش مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه ارسال فرمایید. مشترکین سالهای گذشته می‌توانند برای تمدید اشتراک مجله، تنها شماره اشتراک خود را اعلام دارند و نیازی به تکمیل و ارسال دوباره برگ فوق نیست.
- اساتید دانشگاهها، معلمان، مدرسان و طلاب حوزه‌های علمیه و دانشجویان می‌توانند با ارسال فتوکپی کارت شناسایی معتبر یا معرفی نامه از محل کار یا تحصیل، از ۲۵ درصد تخفیف ویژه استفاده نمایند.
- متقاضیان دریافت شماره‌های پیشین، جهت اطلاع از موجود بودن و چگونگی دریافت آنها با مرکز فروش انتشارات تماس حاصل فرمایند.
- متقاضیان مقیم خارج می‌توانند برای اشتراک و دریافت مجله با مرکز فروش انتشارات مکاتبه نمایند.
- لطفاً هرگونه تغییر در نشانی و یا تأخیر در دریافت مجله را به اطلاع مسئولان اشتراک برسانید.

پروشکاه علوم انسانی ومطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی